

МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА НАБЛЮДЕНИЕТО И
АНАЛИЗА НА УРОК:
ОСНОВНИ МЕТОДИ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА

1. СЪЩНОСТ И ЗНАЧЕНИЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБУЧЕНИЕ

Теорията по проблемите на практиката варира от общи философски интерпретации до технологични описания на конкретни дейности. В този широк контекст е нужно да се разграничат няколко основни понятия:

Практика:

професионална практика,
професионално обучение на бъдещия учител
Образователно – възпитателно развиваща практика

„Практиката” представлява превърнатото в действие **опредметено** знание.

Професионалната практика е насочената към собственото препитание (дейност), а практичното действие включва набор от няколко характеристики:

- умение за **целепологане** – (формулиране на цели), обусловено от отчитането на конкретните външни и вътрешни фактори
- умение за съгласуване на подходите, начините, средствата с целите
- умение за ефективно мисловно и емоционално обслужване на процеса.

Понятието „**професионално обучение на бъдещия учител**” включва вече посочените характеристики – на практиката в най-общ смисъл, на професионалната практика като цел и на практичното действие като професионално качество, т.е. пригодност за упражняване на такъв вид труд. В параметрите на практичността се откроява и професионалното качество **педагогическа адаптивност**.

Най-общо това е умението да се обучава оптимално в постоянно променящите се условия на живота.

Връзката между педагогическата теория и практика се осъществява от методите за професионално обучение.

Наблюдението на урок е основен метод за всеки етап от професионалната подготовка. То е и първият метод ползван в съчетание с **метода анализ на урок** (равнища на анализ: педагогически, психологичен и методически) по време на първият етап от държавната практика: **хоспетиране**.

2. ВЪЗМОЖНОСТИ ВЪВ ВРЪЗКА С ТЕХНОЛОГИЯТА ПРИ ПРИЛАГАНЕТО НА ДВАТА МЕТОДА

Разработките по проблема са малко на брой или общи по характер или специализирани тясно за контрол над педагогическата работа от страна на експертите.

В указанията за провеждане на педагогическата практика не се отделя специално внимание на прилагането им.

От наблюденията в реални училищни условия се разкриват следните затруднения от страна на практикантите:

- в регистрирането (записването) на наблюдавания урок
- в разграничаването в различните нива на урока (макро-, микроново и т.н.)
- в разбирането му като комплексна, отворена и управляема система

- разкриването на резервите за оптимизация (привеждам нещо до възможно най-добрата му форма) на постоянните и променливите му компоненти (макроструктура – описва се от постоянната му структура, микро – динамична, променливи компоненти)

методически единици – на кое място от макроструктурата се намира даден метод

организационен момент – поздрав, проверка на присъстващи и отсъстващи, време наситено с учебно съдържание

актуализация на знанията (нагласа за възприемане на новото знание)– функция: въпроси (фронтална работа), вид диагностициране на проблема, който ще бъде предстояща тема (10 мин)

преход към новата тема – чрез игри (напр.: кръстословица, прочитане на кратък разказ, хумор, анекдоти)

нова тема – план (ментална карта на цялостната идея)

нецелесъобразни – прекалено дълги точки

сбито, оптимална информация (с арабски цифри, за подточки се използват букви)

обобщение 5 мин - (синтезиране, повторение - първичен процес на запаметяване, методи – монологично, въпроси, работа по 2-ки, самостоятелна работа и т.н.)

една тема може да бъде разделена на няколко части (в няколко урока)

задаване на домашна задача – диференциране

допълнителна информация: допълнителна литература, интернет страници, обратна връзка за домашната работа

семинарен урок – обобщаване

Осъзнаването на статута на студент- практикант има значение за добрата му подготовка. За него професионалното обучение е преходен етап между наличния статут на обучаван и перспективата да обучава – поради това особено положение по време на наблюденията той търси теорията в практическите действия на учителя от една страна, а от друга е склонен да се идентифицира с него.

Извод: създава се благоприятен психологичен фон за ефективно прилагане на двата метода – наблюдение и анализ на урок.

В реалните учебни условия практикантът участва в наблюденията първо като свидетел по време на хоспетирането, а в последствие вече като участник в предстажантската и стажантската практика.